

[Socialministeren.]

at den Del af Tilbagegangen i Landbrugernes nominelle Indkomster, der blot svarer til Faldet i Prisniveau, altsaa ca. 10 pCt., ikke betyder nogen Formindskelse af Landbrugernes Købekraft. Dernæst betyder en Del af Landbrugets formindskede reelle Indkomst en tilsvarende Forøgelse af Prioritetshavernes reelle Købekraft, altsaa en Forskydning indenfor Landet, indenfor Købekraften, men det paavirker ikke den samlede Købekraft. Endelig vil ogsaa en mindre Del af Landbrugernes formindskede Indkomst betyde en tilsvarende Fordel for de danske Byer, altsaa en Forøgelse af disses reelle Købekraft, saaledes at de bliver i Stand til at købe mere af hinanden indbyrdes. Det er ogsaa denne Forskydning, vi tager Hensyn til ved den Krisepolitik, vi fører. Men naturligvis er der en Formindskelse af Indkomsten i Landbruget, som ikke betyder en tilsvarende Forøgelse af Indkomsten nogetsteds her i Landet. At denne Formindskelse af Landbrugsindtægterne medfører, at Landbruget maa indskrænke sig og derfor har mindre Raad til at købe ogsaa i Byerne — ja, det er jo en Selvfølge, og at dette endvidere vil medføre formindsket Produktion og Beskæftigelse i Byerne, hvis disse ikke kan skaffe sig Erstatning gennem Eksport, er der heller ingen Tvivl om. Men det er ikke det afgørende i denne Forbindelse. Ikke des mindre ser man stadig dette Forhold fremhævet, netop i Forbindelse med Spørgsmaalet om Arbejdslønnens Størrelse og om Tilpasningen nedad. Det siger ingenting at paavise, at Landbrugskrise og Landbrugernes mindre Købeevne fører til Arbejdsløshed i Byerne, saa længe Krisen varer, thi det, det drejer sig om, naar man knytter Landbrugskrise og Arbejdsløn sammen, er, om man ved en almindelig Lønnedsættelse her i Landet kan hindre, at Arbejdsløshed indtræder eller breder sig, og Besvarelsen af dette Spørgsmaal er i Virkeligheden givet med de Synspunkter, jeg anførte. Hvis vi ser paa Landarbejderlønningerne, vilde Resultatet af en almindelig Lønnedsættelse i alle Landbrugslande blot være det, at Priserne paa Landbrugsvarer overalt gik yderligere tilbage, og at Tilstandene for Landbruget altsaa ikke vilde blive bedre, men værre, hvad vi ogsaa har set. Formindsket Købekraft for Arbejderne rundt omkring og større Produktion af Landbrugsprodukter har netop betydet det modsatte af en Løsning af Landbrugskrisen, navnlig for det mindre Landbrug. For alle dem, der tjener mere paa

deres eget Arbejde og derfor er interesserede i høj Løn og derigennem i at erhverve en god Pris for deres Produkter, vil en almindelig Lønsænkning utvivlsomt betyde Forværning af Situationen, det er kun gennem en Indskrænkning af Produktionen, at bedre Priser kan opnaas — gennem Lønnedsættelse opnaas det ikke. Landbrugerne i det enkelte Land kunde ganske vist faa en Fordel, hvis de var ene om at sænke Lønnen, medens de andre Lande holdt deres Løn oppe, men saaledes foregaar det jo ikke; den samme Tankegang breder sig samtidig i alle Lande, og saa betyder det at sænke Priserne ikke nogen Fordel for det enkelte Lands Landbrugere, men for Obligations-ejere, de fastlønnede og Byerne.

Det er derfor i Virkeligheden national-økonomisk set en snæversynet Politik at ville arbejde for en Lønnedsættelse, hvis gavnlige Virkninger for Landbruget forudsætter, at det ikke i samme Grad lykkes andre Lande at gennemføre en lignende Lønsænkningspolitik. Ved at sætte Lønnen ned spekulerer man i, at andre ikke gør det samme, men man stimulerer dem samtidig netop til at gøre det samme, og de gør det ogsaa. En saadan Politik er dømt til at mislykkes og til at skade Arbejderklassen Verden over uden at gavne Landbrugere, og det er den, vi fra saa mange Sider opfordres til at føre her i Landet. Hvis man kunde føre den igennem, hvis det lykkedes, hvem garanterer saa for, at en Stigning i Beskæftigelsen af Arbejdere i Bedriften — og det er jo netop Spørgsmaalet om Beskæftigelses-Forøgelse, der interesserer os — vilde blive Resultatet? De Kræfter, jeg tidligere har nævnt, som hemmer en Lønnedsættelses gunstige Virkninger paa Beskæftigelsen, er til Stede, lige saa vel naar det gælder Landbruget som i andre Tilfælde. Landbrugere selv vilde spekulere i yderligere Lønnedgang, vente med at foretage Grundforbedringer, Reparationer o. s. v., til den saakaldte Tilpasning havde fundet Sted, med det Resultat, at Arbejdsløsheden ogsaa der vilde blive forøget. Men jeg tør gaa et Skridt videre og sige: Lad os tænke os, at vi havde ført denne storagrariske Lokalpolitik igennem her i Landet, at vi var de eneste, der havde sænket Lønningerne, og se bort fra, at det ikke havde hjulpet paa Beskæftigelsen, vilde man saa derigennem varigt have gavnnet Landbrugere? Nej, man vilde ikke, thi Resultatet af en saadan national Lønnedsættelse, der gik ud over Haandværkerne paa Landet og Landarbejderne, vilde i det lange Løb blot føre til een Ting: at Ejen-